

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE BEDELPRINSES

Toneelspel, naar het sprookje van Koning Lijsterbaard
door ouderen voor kinderen

door

DIRK VERMIERT

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1988

(N° 1642)

DE BEDELPRINSES
+++++

van Dirk Vermiert

naar het sprookje ' Koning Lijsterbaard '

Muziek : Jan Segers

personen

Koning Moorkok van Kameroen

Tania, zijn dochter

Kriskras, de bedelaar (Lijsterbaard)

Kraskris, zijn broer (Soldaat - Roeland)

Pieter Rarentist, liedjeszanger

Lakei

Kok

Hofdame

Muzikanten

Bedelaars

Hofhouding

Koor

(zaallicht aan. Het doek is nog gesloten. Vanachter in de zaal komt Pieter Rarentist op samen met zijn gevolg. 4 (of meer) muzikanten : akoestische slaggitaar, akoestische sologitaar, dwarsfluit, trekkzak. Zij zingen en spelen het lied van Pieter terwijl ze tot op de voorscène komen)

Pieter Rarentist

refrein

Ik ben Pieter Rarentist
Liedjeszanger en artiest
Waar ik kom is iedereen blij
Want ze zingen mee met mij.

Als de haan kraait sta ik op
Zet mijn mutsje op mijn kop
Trek mijn leren laarsjes aan
Om dan vlug op pad te gaan

Refrein

Door de velden ga ik dan
Als een vrij gelukkig man
Door de bossen, door de hei
Heel de wereld is van mij

Refrein

Na het liedje ontstaat er een geïmproviseerde dialoog tussen Pieter (en muzikanten) en de kinderen in de zaal.

Onderwerp

- Wat ze hier komen doen;
- Wat er allemaal aan de hand is in het land van Kameroen;
- Het vak van liedjeszanger;
- Over het prinsesje dat de bevelen van haar vader niet wil opvolgen, lijkheden die ze maakt;
- Eindigen met : even een kijkje nemen in dat verre land en eens gaan

Eerste Bedrijf

(De Troonzaal is verlaten. Men hoort geschreeuw achter de scène, lawaai, ken van glaswerk. Een aantal dienstboden stormen over de scène, van links rechts, en omgekeerd. Daartussen loopt de koning, moeilijk hinkend op zijn voeten, en geeft bevelen. Tot het hele gebeuren in één kluwen eindigt. op: prinses Tania. Ze lacht.)

Koning :

Daar is ze. Grijp ze !

(de dienstboden raken echter onmogelijk uit hun hachelijke situatie.)

Tania :

Zet uw dienstboden beter in de keuken, vader. Als een bord versgemaakte zouden ze niet misstaan.

Koning :

Hoe durf jij te spotten met dienstboden van de koning ?

Tania :

Waarom zou ik dat niet ?

Koning :

Je bent een onbeschaamd nest ! (tot dienstboden die teveel lawaai maken hou jullie rustig. Hoe willen jullie in Godsnaam dat ik hier ernstige met mijn dochter bespreek, terwijl jullie, stelletje herrieschoppers, h onbetamelijke wijze liggen te ravotten. (Ze staan plots keurig naast e

Koor :

Sire het spijt ons. Als Zijne Doorluchtigheid ons wil vergeven.

Koning :

Al goed. Maar maak dan als de bliksem dat jullie wegkomen. (Ze vertru Allen schoon in de maat marcherend. Een kleine pantomine)

Tania :

Mijn hofdame blijft hier. Ze moet me nog opmaken. (het troepje stopt)

Koning :

Ben je dan nog niet mooi genoeg dat je nu je tijd moet verdoen met je

Tania :

Natuurlijk ben ik dat. Maan een beetje extra zorg aan je uiterlijk b kan nooit kwaad.

DE BEDELPRINSES

© 1989 Toneelfonds J. Janssens / Dirk Vermiert

www.toneelfonds.be

Koning :

Zeker als je dat al 24 uur per dag doet. (tot hofdame) Ga het nodige

al die herrie van daarnet was dat ook voor iets nodig ?

Tania :

Je weet best waarom, vader.

Koning :

Je bent dus vast besloten Koning Cajan van Iraz wandelen te sturen !

Tania :

Ja, vader, ik trouw er niet mee. Wat denk je wel, een man met een scheve

Koning :

Laat zijn kin dan scheef staan, zijn kop staat recht en zijn hart zit ook
de juiste plaats. En zijn verstand zit ook waar het moet zitten (tot zi

Dat hoop ik tenminste.

Tania :

Ik wil geen man met een kin als van een lijster.

Koning :

Ja, jij hebt hem al herdoopt ook. Heel het hof noemt hem al : Lijsterba
Je moest je schamen, Tania. Hoe waag je het te spotten met zulk een vor

Tania :

Verstand ? Wie merkt wat van verstand bij een Koning. Een scheve kin
iedereen.

Koning :

Hij heeft niet alleen verstand, maar ook een gouden hart. Zijn volk dr
op de handen.

Tania :

Nu, zie je wel, dan kan hij mij toch missen.

Koning :

Hij houdt van je.

Tania :

Och ja, ze zouden immers allemaal van me... ik ben er mooi genoeg voor
(Komen terug op, het gehele blok dienstboden, met kaptafel en toebehor

Hofdame vooraan. De prinses zet zich)

Koning :

Wat heeft dat allemaal te betekenen ? Hare hoogheid zei: de hofdame mo

Koor :

Maar sire,...

© 1988 Toneelfonds J. Janssens / Dirk Vermiert

www.toneelfonds.be

Koning :

kleine 37 onder jullie achterwerk

Koor :

Vergeef, ons, sire

Koning :

Hou op met dat "vergeef ons", "het spijt ons" en dergelijke zaken en ver uit mijn ogen. (Ze gaan, behalve hofdame die aan het werk gaat. Tot Ta
En jij zou wel eens wat meerrespect mogen hebben voor de pijnlijke voete de vader.

Tania :

Natuurlijk vader.

Koning :

Goed. Waar waren we gebleven ?

Tania :

Bij wat ik ben vader.

Koning :

Wat ben jij ?

Tania :

Mooi !!

Koning :

Dat mooie, dat gaat er wel af met de tijd. Maar je lege hoofd en je sp hart, die draag je heel je leven mee.

Tania :

Die verstandige Lijsterbaard heeft daar dan toch lekker niets van geme

Koning :

De man is verliefd... Maar nu moet het uit zijn. Ik weet op heel de geen enkele edele meer, die naar je hand kan dingen. Ze zijn allen la hof gepasseerd en je hebt ze allen weer doorgestuurd.

Tania :

Natuurlijk, ik lustte geen één van allen.

Koning :

Neen, jij lustte geen één van allen, Jij hebt op iedereen wat aan te De ene is te dun, de andere is te dik, de derde te rood en de vierde t en nu, de grootste en wijste vorst naar je hand dingt, nu groeit zijn niet recht. Heb je er al ooit eens aan gedacht, te onderzoeken, wie

DE BEDELPRINSES

of de lapperste, of de oprechtste was ?

www.toneelfonds.be

Tania : -

iedereen. Wie ziet er wat van dapperheid, van braafheid en oprechtheid ?

KONING :

Wel, heilige goedheid. Wie kiest er nu een echtgenoot alleen maar voor uitzicht ? Voor wat de mensen zien en zeggen ! Hoe kun je toch zo heiden zijn. Ik ben het beu, begrijp je, heel die huwelijkskomedie van je. Al feesten en bals en eten en drinken en groot toilet en nijpende schoenen. geraak mijn jicht nooit kwijt... en ik vind geen uur rust meer... aldoor en dansen, dansen... ja, dat dansen... Je hebt gisteren tot diep in de nacht toch aldor met Koning Cajan gedanst. En vandaag zend je hem wandelen.

Tania :

Dansen doet hij overheerlijk, vader... maar die vreselijke kin. Neen, trouw niet met hem hoor, ik wil geen Koningin Lijsterbaard zijn.

Koning :

Dat is je eigen schuld, je hebt hem zelf zo genoemd en heel die dwaze bpraat je maar na, met jou als aanstookster. Jij bent dwaashoofd. nummer Je vergooit je geluk voor een gebrek dat je van ver niet eens merkt.

Tania :

Van ver niet, neen. Maar als ik hem huw dan komen we zo nu en dan wel ter bij elkaar. Nee, vader, ik doe het niet.

Koning :

(zich opwindend) Bedenk je goed, eer je die laatste schitterende partij (dreigend) Bedenk je goed.

Tania :

't Is alvast bedacht. Ik doe het niet.

Koning :

Zo, jij doet het niet ? Dan zal ik je zeggen wat je wel zal doen. Zo Koning Moorkok de dertiende heet en sinds twintig jaar regeer over Kam zowaar zal ik je ten huwelijk schenken aan de eerste bedelaar die aan van dit paleis komt.

Tania :

(lachend) O, vadertje, dat doe je immers toch niet.

Koning :

Geloof dat maar. Ik zweer, met mijn twee vingers in de lucht, dat jij wordt van de eerste bedelaar die hier om een almoees vraagt.

Tania :

Hofdame :

Dat kan Zijne Majesteit niet menen.

Koning :

Zie ik er uit als iemand die het niet meent ? En gek ben ik ook niet, je hier weg, jij domme prinses en ga je verkleden...

Tania :

Me verkleden ? Maar ik ben toch al gekleed ?

Koning :

Ben je gekleed als de bruid van een bedelaar ?

Tania :

(huilt) O, vader...

Hofdame :

Zijne Majesteit bedoelt ?

Koning :

Ik bedoel, dat zij zich kleden zal naar de rang van haar echtgenoot. Een bedelaar zal hij zijn, een bedelvrouw zal zij zijn. Ga en help haar en ver weg maar aan al wie je ontmoet wat mijn laatste besluit is.

Tania :

Mijn mooie kleren...

Koning :

En je geld en je juwelen laat je ook maar thuis.

Tania :

Mijn mooie juwelen...

Koning :

Dat is alvast iets waardoor je ijdelheid wat krimpen zal. Jij verwaand

(prinses en hofdame af)

Koning :

Waar heb ik het verdiend, dat ik zulke dochter kreeg. En toch is ze zo zo mooi... Zou er dan onder al die schoonheid niet een greintje hart, korreltje verstand, een kruimeltje gevoel schuilen ? Ze kan toch niet zijn. (gaat in de zetel zitten met het hoofd in de handen. Even stil ziekt). Ik geloof waarachtig, dat daar mijn bedelaar te zingen staat.

het bedelprinses ? Wat! Koning Moorkok van Kameroen zou zijn woord breken nooit. Vooruit ! Ik roep die man hier binnen. (roept) Haal die bedelaar
© 1988 Toneelfonds J. Janssens / Dirk Vermiert www.toneelfonds.be

Koor :

U zei, sire.

Koning :

Hebik dan nog niet hard genoeg geroepen.

Koor :

Toch wel, sire.

Koning :

Doe dan wat jullie werd opgedragen.

Koor :

Tot uw order, sire. (af)

Koning :

(In zetel) Gelukkig maar dat je je voor zo'n bedelaar niet generen moet. I
kan je gezellig op je sloffers ontvangen. (Koor op)

Koor :

Sire, Kraskris en Kriskras vragen of zij binnen mogen.

Koning :

Zijn het er twee ?

Koor :

Inderdaad, Sire ?

Koning :

Dat maakt de zaak een beetje ingewikkelder. Even nadenken. (doet het, du
even, valt bijna in slaap)

Koor :

(Sire,.....,Sire,.....

Koning :

(wakker schrikkend) Ik was zo diep in gedachten verzonken... Nu ja, goed,
verwacht hen.

(Koor af. Koning trekt snel een streep op grond en gaat er bij staan). I
komen gelijk op, overschrijden samen de streep)

Koning :

Jammer, mislukt !!

(beiden kijken eerst verbaasd naar koning, dan naar elkaar)

Kraskris :

Ben jij de koning ?
© 1988 Toneelfonds Janssens / Dirk Vermiert

Koning :

Kraskris :

Hoe zou ik ?

Koning :

En wat is dit dan ? (wijst op Troon)

Kraskris :

Een troon, misschien ?

Koning :

En wie zit daar op ?

Kraskris :

De eerste !

Koning :

Nee, de dertiende. Ik bedoel: Koning Moorkok De Dertiende.

Kriskras :

Zeg, wat wou je van ons.

Koning :

Niets,... ik bedoel 'ons' heb ik niet nodig, 'mij' warebeter geweest.

Kraskris :

(tegen Kriskras) Ik denk dat dat koninklijke taal is, onverstaanbaar dus

Kriskras :

(tot koning) Wat bedoel je daar nu mee ?

Koning :

Wel, ik had slechts één exemplaar van jullie soort nodig.

Kriskras :

Sorry, maar wij zijn altijd samen.

Koning :

Jullie zijn dus een duo met twee.

Kraskris :

(lachend) Inderdaad.

Koning :

Ik had liever een duo alleen

Kriskras :

(wil weggaan) Goed, dan gaan we maar weg.

Koning :

Nee, wacht. Wie van jullie beide zingt ?

Kriskras :

Koning :

Goed, dan blijf jij hier. Jij bent armer dan hij, want je hebt geen instr
alleen je stem.

Kraskris :

Wacht eens even ! Ik zing ook, als we niet samen zijn. Het gebeurt zelden
het komt voor.

Koning :

(trionf) Ha! Dus jij hebt stem én muziek. Dus ben je zeker uitgeschakeld.

Kriskras :

Wacht eens even ! Ik speel ook viool, als we niet samen zijn. Het gebeurt
maar het komt voor.

Koning :

(Lijkt eerst verbaasd, dan geïrriteerd) Morgen laat ik alle duo's verbied

(Denkt na)

Kriskras :

We kunnen er misschien een wedstrijd van maken.

Koning :

(klaart op) Uitstekend idee !

(dan) Maar eigenlijk zou ik jou moeten doorsturen, want je hebt meer vers
dus ben je rijker.

(Kraskris wil protesteren) Halt, ik hoef het niet weten. We houden een w

Maak jullie klaar... START !

(Stilte)

Kriskras :

Misschien zou u kunnen zeggen welke soort wedstrijd er zal beslissen.

Kraskris :

Dat is belangrijk.

Koning :

(herstelt zich) Natuurlijk.

Kraskris :

Misschien kunnen we om ter dertiende spelen !

Koning :

Wat is dat voor flauwekul ?

Kriskras :

© 1988 Toneelfonds J. Janssens / Dirk Vermiert

We spelen 1, 2, 3 bedot. Dat lijkt er sterk om.

Kriskras :

Ik zou moeten opstappen. Ik weet het. Maar laat ons nou maar spelen.

(Ze spelen. Kraskris verliest op een komische wijze. Het is duidelijk dat hier gaat om afgesproken spel. Hij groet iedereen en gaat dan af. Lachen)

Koning :

En nu, ter zake ! Wie ben jij ?

Kriskras :

Ik ben Kriskras, rondreizend liedjeszanger en bedelaar.

Koning :

Kan jij daarvan leven ? Van liedjes zingen ?

Kriskras :

Och, ik bedel ook wel. Soms geven de lui meer als ik zing, soms geven ze als ik zwijg.

Koning :

Zou 'k geloven.

Kriskras :

Ik weet wat u bedoelt. Maar dat is niet zo. Vals zingen doe ik alleen a slaap. Dan droom ik dat ik een rijke koning ben.

Koning :

En dan zing je vals ?

Kriskras :

Ja. Want koning zijn lijkt me ontzettend saai.

Koning :

Het heeft zijn goeie kanten. Dat vak heeft z'n goeie kanten, geloof me.

Kriskras :

Geef mij maar een stevige homp brood, een bed van stro in de warme zon. heb ik niet nodig.

Koning :

Dat zal wel (tot zichzelf) Bij alle draken en tovenaars, daar gaat mijn pret aan beleven. (tot Kriskras) Luister eens, Kraskus, krika... of zo! jij bezit dus niets :

Kriskras :

Integendeel, ik ben schatrijk. Ik heb mijn muziek, vrienden en een dak hoofd als het nodig is, en de kleren aan mijn lijf. Wat moet je nog mee

Koning :

pijn, kleine onschuldige ziekten maar het wordt erger, steeds erger.

Kriskras :

Ziek zijn, treurig zijn, ouder worden, mijn liedjes helpen me altijd.

Koning :

Ik hou niet van liedjes.

Kriskras :

Jammer hoor. Er zou een wet moeten zijn, om iedereen te verplichten alle ten minste één liedje te zingen.

Koning :

Waar zou dat goed voor zijn ?

Kriskras :

(He... dat helpt voor alle kwalen. Voor hoofdpijn en hartzeer, voor honger verdriet, voor jicht...

Koning :

He, maar jij bent een gekke dokter. Genees jij jezelf ook met een lied

Kriskras :

Ik ? Ik ben nog nooit ziek geweest. Ik zing immers voordat de ziekte op een schijn van kans krijgt door te breken.

Koning :

Nu, laat horen je lied. Als het me bevalt, krijg je vast iets buitengewoon

Kriskras :

(zint zijn lied)

Lied van Kriskras de bedelaar (tekst: L. Van Marcke)

(Geef me wat, dan heb ik wat
Een stuk van dit en een stuk van dat
alles is voor mij nog goed, een stukke jas, een ouwe hoed

Een hompje kaas en een stukje brood   Refrein
helpt de bedelaar uit de nood

'k Zing met vreugd voor u een lied
een ander vak, nee dat ken ik niet
ik bedel hier, en ik bedel daar
heb je teveel, nou dan geef je het me maar

Refrein

Mijn karos is een holleblok
en mijn koetsier is een wandelstok
zo trek ik vrij van land tot land
ik zing een lied, ik strek de hand

(De koning danst mee met het laatste refrein. Dan zingt hij het refrein o
nieuw, en danst alleen verder. Kriskras staat lachend toe te zien. Tot d
koning plots stopt, voelend dat hij wordt bekeken.)

Koning :

Is het al uit ? 't Begon juist lekker te gaan.

Kriskras :

Ik ken nog wel andere liedjes.

Koning :

Nee, wacht maar even, ik moet eerst uitblazen (gaat zitten) Ben jij niet

Kriskras :

Moe ? Neen, ik ben het lopen en draven wel gewoon.

Koning :

Kom je misschien van ver ?

Kriskras :

Recht van Iraz

Koning :

Och, dat is het land van Koning...

Kriskras :

Van Koning Lijsterbaard, ja.

Koning :

Weet jij dat ook al ?

Kriskras :

Dat weet toch iedereen.

Koning :

Och God, och God, als hij het hoort...

Kriskras :

Wat zou dat ? Meen je dat onze Koning niet lachen kan ?

Koning :

Maar dat is spotten met hem.

Kriskras :

O, zo erg is het niet, want Koning Cajan kan ook zingen.

Koning :

Wat wil je daarmee zeggen, man ?

Kriskras :

Die doet net als ik. Als hem wat deert, zingt hij het weg.

Kriskras :

Ja, natuurlijk, en dat is maar best ook.

Koning :

Ja, dat zal wel. En terwijl jullie zo vrolijk zijn, het koningshuis in c
gaat alles goed zeker : landbouw, handel, studie, enz. Ik geloof er geen
van.

Kriskras :

Als je zere voeten het toelaten, moet je maar eens komen kijken.

Koning :

En dan dansen zeker, opnieuw zere voeten, pijn en weet-ik-wat-allemaal.
Komt niets van. Uit. Basta. Fin.

Kriskras :

Dan heb je me waarschijnlijk niet meer nodig. Gegroet Koning Moorkok. I
veel plezier met je zere voeten.

Koning :

Wacht. Wacht. Niet zo haastig, jongeman. Ik liet jou hier niet binnen
beetje de clown uit te hangen, een liedje te zingen en dan zonder beloni
de noorderwind te vertrekken.

Kriskras :

Een beloning ! Niet nodig, koning Moorkok, het genoeg was geheel aan
kant. Ik schenk je mijn gezang.

Koning :

Tuttuttuttuut. Ik hield van je gezang en geef je daarom mijn dochter t
vrouw.

Kriskras :

Je dochter ? De prinses ? Dat is zeker maar een grapje ?

Koning :

Nee, vast niet. Ik heb nu eenmaal gezworen haar aan de eerste de beste
te geven. En die eed zal ik houden.

Kriskras :

Maar ik, ik heb toch niet gezworen met jouw dochter te trouwen. Wat mo
met een prinses aanvangen ? Ik heb amper genoeg te eten voor mezelf.

Koning :

Jij ? Je moet dan maar wat meer zingen.

www.toneelfonds.be

(koning klapt in de handen. Onmiddellijk verschijnen de bedienden, we